

TED ANKARA KOLEJİ VAKFI

ÖZEL LİSESİ

ULUSLARARASI BAKALORYA PROGRAMI

A1 TÜRKÇE DERSİ

UZUN TEZİ

“VAR OLAMAYAN ERKEKLER”

Kılavuz Öğretmen: Fatma SEVER

Öğrencinin Adı: Zeynep

Öğrencinin Soyadı: VELİDEDEOĞLU

Diploma Numarası: D1129035

Sözcük Sayısı: 3723

Araştırma Sorusu: Pınar Kür'ün “Bitmeyen Aşk” ve “Asılacak Kadın” adlı yapıtlarında kimlik arayışı ve kimlik arayışının kadın-erkek ilişkilerine yansımaları nasıldır?

ÖZ (ABSTRACT)

Uluslararası Bakalorya Programı bitirme tezi olarak A1 dersi kapsamında hazırlanan bu çalışmada Pınar Kür'ün "Asılacak Kadın" ve "Bitmeyen Aşk" adlı yapıtlarında okurun karşısına çıkan kimlik arayışı içinde olan erkek imgesi ve bu kimlik arayışının yapıtlardaki kadın-erkek ilişkilerine yansımaları incelenmiştir. Kimlik arayışının her iki yapıtın kurgulanışını önemli ölçüde etkilemesi, yapıtlarda anlatılan her olayın altında kimlik arayışının yatması, özellikle de kadın-erkek ilişkilerini etkilemesi tezin konusunun belirlenmesinde önemli bir etken olmuştur. Kimlik arayışının toplumsal hayatın bir parçası oluşu ve gündelik hayatta kimlik arayışını tamamlayamamış bireylere sık rastlanması, yapıtlarda kimlik arayışındaki erkek imgelerinin incelenmesini olumlu yönde etkilemiş, ilerletici bir güç niteliği taşımıştır.

Tezin giriş bölümünde "Yazın ve Yaşam" bağlantısında yaşamdaki kimlik arayışı konu edilmiştir. Bu bağlamda çeşitli psikologların görüşlerine, yaşamda kimlik, kimlik arayışı ve kimlik çatışmasına kısaca yer verilmiştir. Ayrıca Pınar Kür'ün "Asılacak Kadın" ve "Bitmeyen Aşk" adlı yapıtlarında kimlik arayışı ve kimlik arayışının sonuçlarına genel bir biçimde değinilmiştir.

Tezin ilerleyen bölümlerinde, her iki yapıtta da kimlik arayışında olan erkek imgesi, yapıtlarda kimlik arayışı etkisindeki kadın-erkek ilişkileri ayrı ayrı incelenmiştir. Sonuç bölümünde ise araştırma sorusu yanıtlanmıştır.

Sözcük Sayısı: 174

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	1
2. PINAR KÜR'ÜN; "ASILACAK KADIN" ADLI YAPITINDA KİMLİK ARAYIŞI.....	4
3. PINAR KÜR'ÜN; "BİTMEYEN AŞK" ADLI YAPITINDA KİMLİK ARAYIŞI.....	7
4. PINAR KÜR'ÜN; "ASILACAK KADIN" ADLI YAPITINDA KİMLİK ARAYIŞININ KADIN-ERKEK İLİŞKİLERİNE YANSIMASI.....	12
5. PINAR KÜR'ÜN; "BİTMEYEN AŞK" ADLI YAPITINDA KİMLİK ARAYIŞININ KADIN-ERKEK İLİŞKİLERİNE YANSIMASI.....	15
6. SONUÇ.....	19
KAYNAKÇA.....	21

1. GİRİŞ

Yazın, yaşanılanların insanı etkileyen biçimde sözcüklere dökülmesi eylemidir. Dille oluşturulan bir sanattır. Bu yaşanılanlar, genellikle yazarın deneyimleriyle, düşünceleriyle, yaşadığı ilişkilerle, iç çatışmalarıyla ilişkilidir. Bireyin yaşamda karşılaşılabileceği, hatta yaşayabileceği bir olgu olan kimlik arayışı ve çatışması Pınar Kür'ün "Asılacak Kadın" ve "Bitmeyen Aşk" adlı yapıtlarında kurgulanmış yeni bir gerçeklik olarak okura sunulur.

"Kimlik, kişilerin, grupların toplum veya toplulukların kimsiniz, kimlerdensiniz sorusuna verdikleri yanıt ya da yanıtlardır" (Güvenç, 1994, 301). "Kimlik cinsiyet, etnik, yaş, statü vb. gibi toplumsal konumumuzla ve başkalarının bize ne gözle baktığına ilişkin inançlarımızla şekillenir" (Budak, 2003, 447).

Kimliğin şekillenmesi sırasında birey, kimlik gelişiminin temel özelliklerinden olan kimlik arayışı içine girer. Kimlik arayışı ergenlik çağının başlangıcı ile başlar ve gelişimin doğal seyri içinde ergenlik çağının bitimine yakın ya da ergenlik çağı bittiğinde son bulur. Bu süreç sonunda birey sahip olduğu kimliği bulmuştur ve bu kimlikle çatışma yaşamaz.

Kimliğin ergenlik çağı içinde şekillenememesi, bireyin hayatı boyunca kimlik arayışı içinde olmasına ve kimlik çatışması yaşamasına neden olur. Kimlik arayışının bir

sonucu olarak birey, başkalarının kendini ne gözle gördüğünü önemser ve bu kimliklere bürünür.¹

Pınar Kür'ün "Asılacak Kadın" ve "Bitmeyen Aşk" adlı yapıtlarında karşımıza kimlik arayışı içinde olan erkek imgesi çıkmaktadır. Erkek, kişilik gelişimini tamamlayamamış ve bu nedenle kimlik arayışı içine girmiştir. Kimlik arayışı zamanla erkeğin sahip olmak istediği ve sahip olduğu kimlik arasında çatışma yaşamasına neden olmuştur. İki kimlik arasında çatışma yaşayan erkek, sahip olmak istediği kimliğe ulaşmak için de kadının ona olan aşkını ve kadının kimliğini kullanmaktadır.

Erkeğin kimliği, kadının onu gördüğü göze bağlıdır yani, erkek kadının varlığı ile var olur. Bu varoluş bağı, kimlik çatışması yaşayan erkeği kadına bağlanmaya, sahiplenmeye götürür. Sahiplenme nedeniyle kadın da erkeğin varlığı ile var olduğuna inanır. Ancak, bu sahiplenme kadın erkek ilişkilerinin bozulmasına ve ilişkinin bir kısır döngü içine girmesine yol açar.

Bu çalışmanın amacı; Pınar Kür'ün "Asılacak Kadın" ve "Bitmeyen Aşk" adlı yapıtlarında kimlik arayışı içinde çatışma yaşayan erkek imgesinin nasıl olduğunu betimlemek, bu çatışmanın ve arayışın yapıtlardaki kadın-erkek ilişkisine etkisini belirtmektir. Bu amaca ulaşabilmek için;

1. Yapıtlarda erkeği kimlik arayışına ve çatışmaya yönelten nedenler nelerdir?

¹ Eroğlu, Feyzullah. Davranış Bilimleri. İstanbul: Beta Basım Yayım, 2006.

künyeli kaynaktan elde edilen bilgilerin özet bir değerlendirilmesidir.

2. Erkeğin kimlik arayışı ve çatışmasının sonuçları nelerdir?
3. Erkeğin kimlik arayışının yapıtlardaki kadın-erkek ilişkilerine yansıması nasıldır?

sorularına yanıt aranmıştır.

2. PINAR KÜR'ÜN; "ASILACAK KADIN" ADLI YAPITINDA KİMLİK ARAYIŞI

"Asılacak Kadın" adlı yapıtın erkek karakteri "Yalçın", karşımıza büyük bir köşkün kahyası ile bahçıvanının oğlu olarak çıkar. Ailesiyle birlikte köşkün müştemilatında yaşamasına ve köşkte yaşayan kişilerle herhangi bir ilişkisinin olmamasına rağmen kendini köşkün bir parçası olarak görür, çünkü bu sayede kendini çevresinde bulunan insanlardan farklı olarak görmektedir. Bu nedenle de çocukluğundan itibaren köşkte yaşayan kişilerin hayatına ve yaşanan olaylara dahil olma çabası içindedir. Yalçın'ın köşkte yaşamasına karşın köşkten biri olamama sıkıntısı, kimlik gelişimi üzerinde derin bir etki yaratmış, sahip olmak istediği ve sahip olduğu kimlik arasında çatışma yaşamasına neden olmuştur.

Yalçın, kimlik gelişiminin ilk yılları olan çocukluğunda kendini olmak istediği ancak olamadığı kişi olarak yani, köşkte yaşayan, zengin bir çocuk olarak görmektedir. Kalfa ile bahçıvanın oğlu olmasına rağmen kendini; *"Ben müştemilatta doğmuş, orada büyümekte olan, müştemilatın çocuğu olduğumu kimselere sezdirmemeye çalışan, paşa torunluğuna neredeyse kendimi inandırmış on bir yaşında bir züppe"* (Kür, Asılacak Kadın, 82). olarak tanımlamaktadır. Fakir, müştemilatta yaşayan bahçıvan ile kahyanın oğlu olduğunu kabul etmeyerek kendini çevresinde bulunan insanlardan farklı biri olarak görmeye çalışmaktadır.

Yaşı ilerledikçe Yalçın, sahip olduğu kimliğin farkına varır;

"Gariptir, benzerlerimle, uzak boğaz semtinin yaz-kış oturanlarının yoksul çocuklarıyla okula giderken varlıklı paşa torunluğuna heves ederdim de,

özendiğim sınıfın çocuklarıyla okula başladıktan sonra bu özentim azaldı, bir süre sonra da geçti, hatta tersine döndü” (Kür, Asılacak Kadın, 84).

Yalçın'ın sahip olduğu kimliğin farkına varmasının nedeni, çocukluğunda da olduğu gibi çevresindeki insanlardan farklı olma isteğidir. Sahip olduğu kimliği kabullenmiş gözükse de aslında kabullenmemiş ve daha önce neden başka bir kimliğe sahip olmak istediğini de sorgulamaya başlamıştır. Bu sorgulamanın etkisiyle ilk kimlik çatışmasını yaşar. Ayrıca, sahip olmak istediği ancak olamadığı kimliğin bir özelliği olan birilerine, bir şeylere faydalı olma isteği devam etmektedir. Bastıramadığı bu istek yaşadığı kimlik çatışmasını daha da derinleştirmiştir.

Sahip olmak istediği kimliğin bir parçası olan birilerine, bir şeylere faydalı olma isteği ile Yalçın, 1968'de yaşanan öğrenci hareketlerine katılmış, çeşitli görüşler hakkında bilgi edinerek topluma faydalı olmaya çalışmıştır.

“Oysa serserilik değildi Doğan'la yaptıklarımız. Onun deyişiyse 'olumlu' işlerle uğraşıyorduk. Ne yaptığımızı (zaten pek bir şey yapmıyorduk, okuyorduk her şeyden çok, okuduklarımızı anlamamıza yardım eden üniversiteli ağabeylerin anlattıklarını dinliyorduk) burada uzun uzun yazacak değilim” (Kür, Asılacak Kadın, 104).

Ancak bu şekilde, istediği gibi bir başarı elde edememiş ve kimlik çatışmasını sonlandıramamıştır.

Bu sürecin sonunda, hala kimlik gelişimini tamamlayamamış bir birey olan Yalçın, sahip olmak istediği kimliğe Melek'i kurtararak ulaşmaya çalışır. Melek, köşkün sahibi Hüsrev Bey'in hasta annesine bakan bir kapıcı kızıdır. Hüsrev Bey'in annesinin ölümüyle Melek, Hüsrev Bey ile evlenmek zorunda kalmıştır ve Hüsrev Bey her gece

kahveden adam toplayıp adamların Melek'e tecavüz edişini izlemektedir. Çaresizliğini *"Hüsrev Bey bi büyük adam sözünden çıkacak olsam o beni boğuverir de kimse bi şey diyemez"* (Kür, Asılacak Kadın, 44). sözleriyle belirten Melek, kurtarılması gereken bir kişi yani, Yalçın'ın sahip olmak istediği kimliğe ulaşması için bir fırsattır. Ancak Yalçın'ın Melek'i kurtarma çabalarının başarısızlıkla sonuçlanması, Melek'in Yalçın'ın yardımını red etmesi Yalçın'ı tekrar kimlik çatışmasına itmiştir. Yalçın *"Gerçeklerle değil de simgelerle uğraştığım için, bir simgeyi ortadan kaldırmaya çalıştığım için yanıldım ve Melek hepsinden çok benim, kurtarmasını bilmeyen bir kurtarıcının, bir simgesel düşüncenin kurbanı oldu"* (Kür, Asılacak Kadın, 90). sözleriyle sahip olduğu kimliğini kabul etmiştir.

Yapıtın başında kendini, çevresindeki insanlardan farklı, köşkte yaşayan varlıklı bir çocuk olarak gören Yalçın, yapıt ilerledikçe gerçek kimliğinin farkına varmaya başlamıştır. Yalçın'ın sahip olduğu kimliği her fark edişi, sahip olmak istediği kimlikten biraz daha uzaklaşması anlamındadır. Ancak Yalçın, sahip olduğu kimliği kabullenememekte, bu nedenle de kimlik arayışına girmektedir. Yalçın'ın sahip olmak istediği kimliğe ulaşması için son umut ışığı; Melek'i kurtarması ve bir 'kurtarıcı' olmasıdır. Böylelikle, kimlik arayışı bitecek, Yalçın, sahip olmak istediği kimliğe ulaşacaktır. Fakat Melek'i kurtaramamış, hatta Melek'in masum olmasına rağmen hapse girmesine neden olmuştur. Bu başarısızlıkla Yalçın sahip olduğu kimliğin tamamen farkına varmış ve bu kimliği kabullenmek zorunda kalmıştır. O bir 'kurtarıcı' değil, çevresindeki insanlar gibi sıradan bir kişidir.

3. PINAR KÜR'ÜN; “BİTMEYEN AŞK” ADLI YAPITINDA KİMLİK ARAYIŞI

“Bitmeyen Aşk” adlı yapıtın erkek karakteri “Sinan”, karşımıza zengin bir ailenin çocuğu olarak, aile, evlilik gibi olguları saçma bulan, vurdumduymaz bir şair kimliğiyle çıkar. Sinan ocukluk yıllarından itibaren ailenin en küçük çocuğu olduğu için şımartılmış, ailesi olmadan da hayatını çok rahat bir şekilde kazanabileceğine inanmıştır. Bu nedenle, kendini zengin, zgr ruhlu, her istediğini yapabilecek, başarılı bir yazar olarak görür. Ancak, geçimini ailesinin parası ile sağlamaktadır ve ailesine bağlıdır. Her maddi sıkıntı çektiğinde ya da aile baskısı altında kaldığında gerçek kimliğinin, yani kendi ayakları üzerinde duramayan, başarısız bir yetişkin olduğunun farkına varır. Sinan’ın farkına vardığı bu kimlik, sahip olmak istediği kimliğin yani, başarılı, züppe, zgr şairin tam tersidir. Bu nedenle yapıt boyunca Sinan’ın kimlik arayışında olduğu ve bu kimlik arayışı süresince birçok kez kimlik atışması yaşadığı görülmektedir.

Varlıklı bir ailenin en küçük çocuğu olan Sinan, çok küçük yaşından itibaren aile baskısından kurtulmaya, ailesinden kaçmaya çalışmıştır.

“ocukluğunda, daha doğrusu bebekliğinde, sık sık evden kaçardı Sinan. Annesi onu daha ilkokuldan yatılı verip de bu kaçma güdüsünü kendi eliyle yönlendirmeyi akıl edene dek  yaşla yedi yaş arasında sayısız kez kaçmış, ...bir kez de tren istasyonuna varmayı başarmıştır” (Kr, Bitmeyen Aşk, 154).

Sinan’ın ailesinden kopma dürtüsü çocukluğundan itibaren annesi tarafından bastırılmış ancak bu dürtünün bastırılması, Sinan’ın kendine çok fazla güvenen, aylak bir şair olarak yetişmesiyle sonuçlanmıştır.

“İki büyük oğlunu ‘baba işine’ en yararlı olabilecek biçimde eğittikten, kendi eliyle gerekli kızlarla evlendirdikten sonra, en küçüğü Sinan’ı, herhalde bile isteye, kendi dayılarını, ağabeylerini andıracak bir aylak olarak büyütmeyi yeğlemiştir” (Kür, Bitmeyen Aşk, 58).

Annesi, Sinan’ı bilinçli olarak aylak, kendi ayaklarında duramayan bir birey olarak yetiştirmiş, ancak kendini, Sinan’ı başarılı bir oğlan olarak görmeye şartlamıştır. Sinan da annesinin gözündeki başarılı oğlan modelinden güç alarak hayatı boyunca kendini bu doğrultuda geliştirmiştir. Onun için nasıl biri olduğu, gerçekte başarılı ya da başarısız olması önemli değildir. Önemli olan, başkalarının onu ne gözle gördüğüdür. Yapıtın başında,

“...liseyi bitirdikten sonra birkaç yıl Paris’te ‘gerçek hayat’ı tatmış, otuzuna dek bir tek kuruş kazanma gereği duymadan ‘prensler gibi’ yaşamıştı. Ailesinin varlığından tiksindir, feodal aile ilişkilerinin iğrençliklerini her fırsatta yineler, para kazanmak için –kendi deyimiyle- ‘küçülmeyi göze alanlar’ ile dostluğu keser, Paris’te öğrendiği ‘Marxist Teori’yi Türkiye’de kendisinden iyi bilen olmadığı savunurdu ama adı ‘milyoner şair’e çıkmıştı” (Kür, Bitmeyen Aşk, 58).

şeklinde anlatıldığı gibi Sinan, insanların onu nasıl gördüğünü önemseyerek kendine sahte bir kimlik oluşturmuş ve gerçek kimliğini yok saymıştır. Ailesinin parasıyla geçinip, ailesine bağımlı olmasına, ailesinden daha çok para alabilmek için her şeyi göze almasına rağmen kendini, kendi ayakları üzerinde durabilen, başarılı, parayı önemsemeyen, idealist bir yetişkin olduğuna inandırmış, başkalarını da bu inanca ve aldatmacaya ortak etmiştir.

Sinan'ın sahip olmak istediği kimliğe ulaşmasının ve bu kimliği sürdürmesinin tek yolu tanıdıklarının, özellikle de önemseydiği kişilerin onu başarılı, zengin, kültürlü bir şair olarak görmesidir. Bu nedenle Sinan'ın ilişkilerinin temelini kadınların onu ne gözle gördüğü oluşturmuştur. Bu doğrultuda Sinan, kendinden küçük, görüşleri, düşünceleri tam olarak oluşmamış kadınlarla ilişki kurmayı tercih ederek, ilişkileri boyunca kızları onun başarılı, zengin, hiçbir şeye bağlı olmayan bir şair olduğuna ikna etmiştir.

“Belki de tek amacı, kendi kendini hep yeni gözlerle görmektir. Birkaç ayda bıraktığı ilişkilerde eskittiği, kadınlar değil de kendi kendisiydi belki. Birlikte olduğu kişiden ya da ilişkinin gidişatından değil kendi kendisinden bıktığı için dikkatini başka birine çevirmek gereksinimini duyuyordu” (Kür, Bitmeyen Aşk, 238).

Nilgün'le ilişkileri de Sinan'ın sahip olmak istediği kimliğe ulaşma amacı doğrultusunda başlamıştır. Ancak, Sinan'ın ailesinin isteği üzerine ilişkileri bitmiş, Nilgün Sinan'dan ayrılmıştır. Bu ayrılıkla Sinan ilk defa ailesine bağlı olduğunu, ailesine baş kaldıramayacağını;

“Kaçar kaçar gene dönmek zorunda kalırsın. O göbek bağı var ya, hani doğduğunda sözde alayı vala ile kesiyorlar, o hiç kesilmiyor aslında. Küçücüğüme kopmasını, kopup kaçmasını öğütleyen ben, öyle bir an geliyor ki, boyun eğmek zorunda kalıyorum” (Kür, Bitmeyen Aşk, 42).

sözleriyle kabul etmiştir. Sinan'ın ailesine bağlı olduğunu kabul edişi gerçek kimliğini ilk fark edişidir ve bu farkına varışla ilk kimlik çatışmasını yaşamıştır. Kendini; başarılı, kendi ayakları üstünde duran, kimseye bağlı olmayan bir şair olarak görmesine rağmen ailesine bağlı olduğunu kabullenmiş ve bu kabulleniş ile hangi kimliğe sahip olduğunu sorgulamaya başlamıştır.

Sahip olduğu kimliği sorgulayan Sinan gerçek kimliğini, ailesinden para alabilmek için ailesinin onu görücü usulüyle uygun buldukları kızla zorla evlendirmesiyle kabul etmek zorunda kalır. Bu zorunlu evliliğe rağmen Sinan'ı hala sahip olmak istediği kimliğe sahip olduğuna inandıran bir şey vardır; insanların onu nasıl gördüğü.

Annesiyle aralarında geçen:

'Koskoca, otuz yaşında adamım ben... Görücü usulüyle evlendirme çağını çoktan geçtim!'

Afet Hanım içini çekti: 'Hatta otuz bir... Ama hiç de yaşının getirdiği gibi davranmıyorsun... Hala çocuksun...'

'Hadi canım, hiç çocuk olmadım ben... Hiç yaşatmadınız çocukluğumu...'

Annesi kısaca güldü (Kür, Bitmeyen Aşk, 66).

şeklindeki konuşma sonucunda Sinan'ın sahip olmak istediği kimliğe sahip olduğuna inanacağı hiçbir dayanağı kalmamış ve gerçek kimliğini kabullenmek zorunda kalmıştır.

Yıllar sonra Nilgün'le karşılaştıklarında Sinan, tekrar kimlik arayışına girmiştir. Yazar; *"Peki bu yitirildikten yıllar sonra bulunan şey, Nilgün'ün güzel yüzü mü yalnızca? ... Sırf Nilgün'ün gözlerine baktığı için mi bu kadar mutlu, yoksa o gözlerde yıllar öncesinin Şair'ini görebildiği için mi?"* (Kür, Bitmeyen Aşk, 262) sözleriyle Sinan'ın sahip olmak istediği kimliğe ulaşmak, bu kimlikle var olabilmek için Nilgün'e, Nilgün'ün gözündeki Sinan modeline ihtiyacı olduğunu vurgulamıştır. Ancak yazar, Nilgün'ün camdan düşmesiyle ortaya çıkan olayları okurun hayal gücüne bırakmakta ve Sinan'ın kimlik arayışının bitip bitmediğini belirtmemektedir.

Sinan çocukluğunda annesinin verdiği güvenle başarılı, hiç kimseye bağlı olmayan, zengin bir şair olduğuna inanmış ve hayatı boyunca bu kimliğini sürdürmeye çalışmıştır. Bu amaçla ilişkilerinde bu kimliğe inanan, onu olmak istediği kişi gibi gören kadınlarla birlikte olmayı tercih etmiştir. Ancak aile baskısı nedeniyle Nilgün'den ayrılması ve hayatı boyunca onu destekleyen annesinin ona sırt çevirmesiyle gerçek kimliğinin farkına varmıştır. Sinan, gerçek kimliğini kabul edene kadar, bu kimliği her fark edişinde kimlik çatışması yaşamıştır. Sinan'ın yıllar sonra onu sahip olmak istediği kimliğiyle gören Nilgün'le karşılaşması, kimlik arayışının tekrar ortaya çıkmasına neden olmuştur, fakat Nilgün'ün camdan düşmesinin Sinan'ın kimlik arayışına etkileri bilinmemektedir.

4. PINAR KÜR'ÜN; "ASILACAK KADIN" ADLI YAPITINDA KİMLİK ARAYIŞININ KADIN – ERKEK İLİŞKİLERİNE YANSIMASI

"Asılacak Kadın" adlı yapıtın erkek karakteri Yalçın, kimlik arayışı içindedir. Sahip olmak istediği kimliğe ulaşmak ve bu kimliği sürdürmek için toplumdaki insanlardan farklı ve 'kurtarıcı' olma çabası içindedir. Yapıtta Yalçın ve köşkün sahibi Hüsrev Bey'in karısı Melek arasında yaşanan ilişkinin temellerini de Yalçın'ın kimlik arayışı, sahip olmak istediği kimliğe ulaşma amacı oluşturmaktadır. Yalçın, Melek'i kurtararak bir 'kurtarıcı' olmayı, böylelikle de sahip olmak istediği kimliğe ulaşmayı hedeflemiştir. Ancak, Yalçın'ın kimliğinin Melek'e bağlı olması aralarında var oluş bağı oluşturmuş, bu var oluş bağı da 'sahiplenme' olgusunu ortaya çıkarmıştır.

Yalçın, çocukluklarının birlikte geçmesine rağmen uzun süredir görmediği Melek'i gördüğü anda hoşlanır.

"Ayaklarımın yerden birdenbire kesilişi, beklenmedik bir havalanış. Bir sarsıntı işte, hatta çarpılma denilebilir... Bir yıl öncesinin başı örtülü, basma entarili, kolları kısalmış hırkalı, pasaklı kız çocuğu nereden gelsindi o an aklıma?" (Kür, Asılacak Kadın, 87)

sözleriyle belirttiği gibi Melek'in dış görünüşünden ve görmediği sürede geçirdiği değişiklikten çok etkilenmiştir. Ancak, Yalçın ve Melek arasındaki ilişki, Yalçın'ın Hüsrev Bey'in her gece kahveden adam toplayıp Melek'le ilişkiye soktuğunu öğrenmesi ve gönüllü olup Melek'le ilişkiye girmesi sonucu başlamıştır.

Yalçın, Melek'i kurtarılması gereken, saf, çaresiz bir kız olarak görmüştür. Bu özellikleriyle Melek, Yalçın'ın sahip olmak istediği kimliğe ulaşması için ideal bir

araçtır. Yalçın, Melek'i kurtarma isteğini; *"Çünkü onu kurtarmaktan başka bir şey istemiyordum hayır... Onu kurtarmayı düşündüm yalnızca. Sevdim onu. Evet, galiba sevdim de. Ama kurtarmaya çalışmam sevdiğim için değildi"* (Kür, Asılacak Kadın, 105). sözleriyle belirtir.

Melek için Yalçın'la yaşadıkları ilişkinin anlamı çok farklıdır. Yalçın'ın bu ilişki hakkındaki görüşünden ziyade o bu ilişkiyi önemsememekte, Yalçın'ı hayatını zorlaştıran, anlamsız bir sorun olarak görmektedir. Hatta kendisine eziyet eden Hüsrev Bey'i Yalçın'a tercih etmekte, Hüsrev Bey'e daha çok güvenmektedir;

"hep alay hep yalan konuşur Yalçın ya da ne dediğini anlamazsın Hüsrev Bey'in Arapçası mı gavurcası mı vallah Yalçının konuşması ondan beter... Yalçın çocuğun teki aslında" (Kür, Asılacak Kadın, 40).

Yalçın'ın onun kurtarıcısı olabileceğine inanmamakta, her şeyi daha da zorlaştıracığını düşünmektedir.

"kulun kölen olam anam üvey ağama hep böyle der Hüsrev Bey hiç böyle laflar ettirmediydi kö-le-lik Yalçının uydurması hep... Yalçın onu öldürebili mi kim oluyo ki Yalçın densizin teki bi de beni seven mi diyo" (Kür, Asılacak Kadın, 38).

Yalçın'ın, Melek'e varoluş bağı ile bağlanmasına rağmen Melek'in Yalçın'a bağlanamamasının en önemli nedeni yine kimlik arayışıdır. Kimlik arayışında olmayan, kimlik arayışını tamamlamış ve kimliğiyle barışık bir birey olarak Melek'in var olmak için hiç kimseye, özellikle de güvenmediği birine ihtiyacı yoktur. Melek ve Yalçın arasındaki bu fark, ilişkiyi tek yönlü hale getirmiştir. Melek kendini çektikçe, Yalçın, Melek'i daha çok sahiplenmiş, onu daha çabuk kurtarmak istemiştir, çünkü

Melek'in kendini çekmesi Yalçın için sahip olmak istediği kimliğin yok oluşu anlamına gelmektedir.

Yalçın'ın Melek'i kaybetme korkusu, Melek'i kurtarma çabasının hız kazanmasına neden olmuştur. Ancak bu çaba Yalçın'ın anlattığı gibi başarısızlıkla sonuçlanmış hatta Melek'in hayatını eskisinden daha güç ve zor bir hale getirmiştir.

Yapıtta karşımıza çıkan bu kadın-erkek ilişkisi, kimlik arayışı nedeniyle başlamış ve yine kimlik arayışı nedeniyle son bulmuştur. Kadın ve erkek karakterlerinin kimlik gelişimlerinin farklı aşamalarda oluşu hayattan beklentilerini, buna bağlı olarak da yaşadıkları ilişkiye bakış açılarını değiştirmiştir. Erkek karakterin kimlik arayışını tamamlamak ve kadın karakteri kurtarmak amacıyla başlattığı ilişki, erkeğin kadını kurtarma girişiminin başarısızlıkla sonuçlanması nedeniyle son bulmuştur. İlişki sonucunda ne erkek sahip olmak istediği kimliğe ulaşabilmiş, ne de kadın daha iyi bir hayata sahip olabilmıştır.

5. PINAR KÜR'ÜN; "BİTMEYEN AŞK" ADLI YAPITINDA KİMLİK ARAYIŞININ KADIN - ERKEK İLİŞKİLERİNE YANSIMASI

"Bitmeyen Aşk" adlı yapıtta karşımıza kimlik arayışı içinde olan odak figür "Sinan" ve kimliği henüz gelişmekte olan diğer odak figür "Nilgün" çıkmaktadır. Sinan ve Nilgün'ün kimlik gelişimlerini tamamlamamış olmaları yapıtta yaşanan kadın erkek ilişkilerini doğrudan etkilemektedir. Karakterler yaşadıkları ilişkileri, kimlik gelişimlerini tamamlamak için bir araç olarak kullanmaktadır. Bu doğrultuda ilişki kurdukları kişinin kimliği, hayata dair düşünceleri ve odak figürler hakkındaki görüşleri büyük önem taşımaktadır, çünkü odak figürler kimlik gelişimlerini tamamlayıp sahip olmak istedikleri kimliğe ulaşmak için ilişki kurdukları kişinin onlar hakkındaki görüş ve düşüncelerini kullanmaktadır. Bu nedenle, yapıttaki kadın erkek ilişkilerinde bir varoluş bağı oluşmakta ve bu varoluş bağı "sahiplenme" olgusunu ortaya çıkartmaktadır.

Yapıtta görülen ilk kadın-erkek ilişkisi Sinan ve Nilgün arasındadır. Bu ilişki Sinan ve Nilgün'ün kimliklerinin gelişme aşamasında yaşandığı için Sinan ve Nilgün'ün üzerinde derin etkiler bırakmış, bu nedenle de yapıtta daha sonra yaşanacak tüm ilişkileri etkilemiştir.

Sinan ve Nilgün, kimliklerinin gelişim döneminde tanışmışlardır. Nilgün, Sinan'ı çok başarılı, yakışıklı, örnek alınacak biri, başka bir deyişle Sinan'ın olmak istediği kişi gibi gören genç bir kızdır. Bu özellikleriyle, Sinan'ın sahip olmak istediği kimliğe ulaşması için ideal bir araçtır. Sinan da Nilgün için tüm arkadaşlarının gıpta ettiği, hayran olduğu bir şair, ideal bir sevgili gibi gözükür.

Nilgün, Sinan'a aşık olmuş ve Nilgün'ün; *"Her şeyi göze aldım onun için, her şeyi feda ettim... Lise bitirme sınavlarını tehlikeye atmak yaptıklarımın en önemsizi belki... Herkeslere yalan söyledim, o ne dediyse boyun eğdim"* (Kür, Bitmeyen Aşk, 26). sözlerinden anlaşıldığı gibi Sinan için tüm ideallerini, hayallerini ikinci plana atmış, hayatı boyunca inandığı tüm görüşlerinin yanlış olduğunu kabul etmiştir. Böylelikle ilişki süresince Sinan, Nilgün'ün düşüncelerini istediği doğrultuda değiştirmiştir. Nilgün'ün sadece Sinan'ın görüşlerini doğru kabul etmesi zamanla Nilgün'ü Sinan'a bağımlı hale getirmiştir. Sadece Sinan'ın düşünceleriyle hareket edebilir, onun dediklerini yapabilir hale gelmiştir. İlişki süresince bu bağımlılık bir varoluş bağına dönüşmüştür. Artık Nilgün'ün var olmak için Sinan'a ihtiyacı vardır ve Nilgün'le Sinan arasında oluşan bu varoluş bağı Nilgün'ün Sinan'ı sahiplenmesiyle sonuçlanmıştır.

Nilgün, çok genç, düşünceleri tam olarak şekillenmemiş ve Sinan'a hayran bir kız olarak Sinan'ın sahip olmak istediği kimliğe ulaşması için ideal bir araçtır, çünkü Sinan insanların onu nasıl gördüğünü önemsemekte ve buna göre kimliğini şekillendirmektedir. İlişkileri boyunca Sinan, Nilgün'ün düşüncelerini istediği doğrultuda şekillendirerek sahip olmak istediği kimliğe ulaşmıştır. Ancak, Nilgün'ün, Sinan'ın sahip olmak istediği kimliğe ulaşması için gerekli bir araç oluşu, Sinan'ı Nilgün'e varoluş bağı ile bağlamıştır. Nilgün'ün onun sayesinde, kendisinin de Nilgün sayesinde var olduğuna inanmıştır. Birey kimlikleri oluşmamış bağımlı bireyler haline gelmişlerdir: *"Ben yaptım seni, BEN yarattım... Benden önce yoktun. Ömrümün en güzel baharı dediğin aslında ömrünün İLK baharı... Benimse... Her an içimde bir bahar var olacaksa, mevsimim sonsuzluğunda o 'her an' SEN olacaksın!"* (Kür, Bitmeyen Aşk, 141)

Sinan ve Nilgün'ün ilişkilerinin Sinan'ın ailesinin baskısı üzerine bitmesi ve iki karakterin de diğerinin onu terk ettiğini düşünmesi karakterlerin kimlik arayışına girmesine ve gelecekte yaşayacakları ilişkilerinde Sinan'ın Nilgün'ü, Nilgün'ün de Sinan'ı aramasına neden olmuştur.

Nilgün yaşadığı kimlik arayışını: *“Kim olduğuma, ne olduğuma karar vermem gerek artık... Kimliğim dedikleri şeyi –her neyse o- bulmam gerek... Sinan ötesi bir yerlerde sallanıyordur mutlaka, asılıp yakalamam gerek...”* (Kür, Bitmeyen Aşk, 242) sözleriyle belirtir. Ancak, yıllar içinde Sinan'ın yarattığı kimlik arayışını bitirmesine rağmen yaşadığı ilişkilerinde Sinan'ı aramayı bırakamamıştır:

“Yazın İstanbul'da giriştiği bir sürü ... cinsel serüvende hesaplı değilse bile bilinçli bir Sinan'ı unutmanın hiçbir zaman söz konusu olamayacağını, onsuz yaşayamayacağını, ondan uzak ama hep onunla birlikte yaşamayı öğrenmesi gerektiğini biliyordu Nilgün” (Kür, Bitmeyen Aşk, 188).

Sinan, Nilgün'den ayrılmasıyla sahip olduğuna inandığı başarılı, zengin, kendi ayakları üzerine duran şair kimliğini kaybetmiştir. Bu kimliği kaybetmesiyle Sinan da Nilgün gibi kimlik arayışına girmiştir; ama ailesinin zoruyla evlenmesi nedeniyle gerçek kimliğini kabullenmek zorunda kalmıştır. Sahip olmak istediği kimliğe ulaşmak için o da Nilgün gibi birçok ilişkiye girmiştir; ancak yazarın; *“O da, kendi resmini en istediği biçimde çizebilecek birini bulamadığı için yıllardır bir o kadına bir bu kadına sarılıp durmuyor muydu?”* (Kür, Bitmeyen Aşk, 286) sözlerinden anlaşıldığı gibi onu Nilgün gibi gören bir kadınla bir daha tanışmamıştır. Nilgün onun için hep sahip

olmak istediği kimliği simgelemiştir ve bu nedenle yıllar boyunca o da Nilgün'ün onu unutamadığı gibi Nilgün'ü unutamamıştır.

Nilgün ve Sinan'ın yıllar sonra tekrar karşılaşmasıyla karakterlerin yıllardır bastırdıkları duygu ve arzuları su yüzüne çıkmıştır. Ancak, Nilgün'ün:

“Kurtardım kendimi... Onun sevgisinden de, nefretinden de... Her türlü boyunduruğundan... Neden korkuyorsun, diyor bir de bana... neden korkacakmışım? Tam huzurluya yakın bir yaşam kurmuşken...” (Kür, Bitmeyen Aşk, 260).

sözlerinden anlaşıldığı gibi tekrar incinmekten korkmaktadırlar. Karakterler tüm korkularına rağmen tekrar birlikte olurlar, çünkü yıllar içinde anladıkları gibi sahip olmak istedikleri kimliğe ulaşmanın ve yazarın *“Yıllar önce çekilen acıların boşa gitmediğine, hiç değilse karşılıklı olduğuna inanmak, yeni bir mutluluğun temelini oluşturabilir mi?... Ya da aslında çektikleri acının amacı mıydı mutluluk?”* (Kür, Bitmeyen Aşk, 268) belirttiği gibi tekrar mutlu olabilmelerinin tek yolu tekrar beraber olmalarıdır. Ancak, yazar Nilgün'ün pencereden düştüğünü ya da atladığını belirtmeyerek ve kitabı bu noktada bitirerek yaşanan ilişkinin yorumunu okuyucuya bırakmaktadır.

6. SONUÇ

Pınar Kür'ün "Asılacak Kadın" ve "Bitmeyen Aşk" adlı yapıtlarında okuyucunun karşısına kimlik arayışı içinde olan erkek imgesi çıkmaktadır. Erkek karakterler çeşitli nedenlerden dolayı kimlik gelişimlerini tamamlayamamıştır. Bunun sonucunda yetişkin bireyler olmalarına rağmen kimlik arayışı içindedirler ve bu arayış süresince sahip oldukları ve sahip olmak istedikleri kimlik arasında çatışma yaşamaktadırlar. Her iki yapıtta da kimlik arayışının en büyük etkisi kadın-erkek ilişkilerinde gözlenmektedir. Yaşanan ilişkilere, kimlik arayışını tamamlayıcı bir nitelik yüklenmekte, bu nedenle kadın-erkek ilişkileri varoluş bağına dönüşerek ilişkinin bitmesine sebep olan "sahiplenme" olgusunu beraberinde getirmektedir.

"Asılacak Kadın" adlı yapıtın Yalçın ve "Bitmeyen Aşk" adlı yapıtın Sinan adlı erkek karakterinin kimlik arayışı içinde olduğu önceki bölümlerde ortaya konulmuştur. Ancak, Yalçın ve Sinan'ın kimlik arayışı ve yaşadıkları kimlik çatışmalarında farklılıklar vardır. "Asılacak Kadın" adlı yapıtın erkek karakteri Yalçın, küçükken aidiyet duygusunun gelişmemesi, hangi toplumsal kesime dahil olduğunu belirleyememesi nedeniyle yetişkin bir birey olmasına rağmen kimlik arayışı içindeyken, "Bitmeyen Aşk" adlı yapıtın erkek karakteri Sinan, küçüklüğünde ailesinin aşırı baskısından kaçması, annesinin bilinçli olarak onu kendi ayakları üzerinde duramayan haylaz bir birey olarak yetiştirip, başarılı ve kendi ayakları üzerinde durabilen, akli başında bir birey olduğuna inandırması nedeniyle kimlik arayışı içindedir. Karakterleri kimlik arayışına yönelten nedenler farklı olmasına rağmen yaşamlarında yarattığı etki iki kitapta da ortaktır: Bitmeyen kimlik çatışmaları ve kadın-erkek ilişkilerinin "sahiplenme" olgusunun ortaya çıkışıyla bozulması.

İki yapıtta da kadın-erkek ilişkilerinin erkeğin sahip olmak istediği kimliğe ulaşma umuduyla başlamasına rağmen, yapıtlarda kimlik arayışının ilişkilere etkisi farklıdır.

“Asılacak Kadın” adlı yapıtta sadece erkek karakter kimlik arayışındadır. Bu nedenle sadece erkek kadına varoluş bağıyla bağlanmış ve kadını sahiplenmiştir. Kadın içerse erkeğin bir önemi yoktur. İlişkinin tek yönlü olması, kimlik arayışının kadın-erkek ilişkisi üzerinde yarattığı etkinin daha küçük olmasına neden olmuştur. Karakterler, ilişki bittikten sonra yaşanan ilişkinin etkisinde kalmamış, hatta erkek karakter Yalçın, kimlik arayışını sonlandırarak sahip olduğu kimliği kabullenmiştir.

“Bitmeyen Aşk” adlı yapıttaysa ilişkinin başında diğer yapıtta olduğu gibi sadece erkek karakter kimlik arayışındayken, kadının da zamanla erkeğin etkisinde kimlik arayışına girdiği gözlemlenmektedir. Hem kadının hem de erkeğin kimlik arayışında olması, aralarında karşılıklı varoluş bağı oluşturmuştur. Oluşan bu bağı karşılıklı olması, ilişkinin yarattığı etkinin karakterlerin hayatı boyunca sürmesine neden olmuştur. Yaşanan ilişki bitse de kadın ve erkek karakterler daha sonra yaşadıkları ilişkilerde önceki ilişkilerinin etkisinde kalmış, yeni ilişkileri hep eski ilişkilerle karşılaştırmışlardır. Sahip olmak istedikleri kimliğe ulaşmanın tek yolu yaşadıkları ilişkiyi sürdürmek olduğu için kimlik gelişimlerini tamamlayamamışlardır.

KAYNAKÇA

- Budak, Selçuk. Psikoloji Sözlüğü. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları, 2003. 447
- Eroğlu, Feyzullah. Davranış Bilimleri. İstanbul: Beta Basım Yayım, 2006.
- Güvenç, Bozkurt. Türk Kimliği. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1994. 301
- Kür, Pınar. Asılacak Kadın. İstanbul: Everest, 2006
- Kür, Pınar. Bitmeyen Aşk. İstanbul: Everest, 2006